

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА УКРАЇНОЗНАВСТВА

**САЙТ РОЗСЛІДУВАЛЬНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО
ВИДАННЯ «СПОСТЕРІГАЧІ»**

**Бакалаврська кваліфікаційна
робота (проект)**
студентки групи ЖУР-41
освітньої програми «Журналістика»
спеціальності 061 «Журналістика»
Хомич Валерії Олександрівни

Керівник – Супрун В.М.,
доктор філологічних наук,
професор кафедри
журналістики та
українознавства

Рецензент – Бутиріна М.В.,
доктор наук із соціальних
комунікацій,
професор кафедри
маркетингу Національного
технічного
університету «Дніпровська політехніка»

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
_____ Л.Д. Малевич

Рівне 2025

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
I.1 Теоретична база	3
I.2 Обґрунтування проєкту	4
I.3 Мета і завдання роботи	5
I.4 Специфіка аудиторії	6
I.5 Технічні й програмні засоби	7
I.6 Сфера застосування	7
II. ВИСНОВКИ	8
III. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I.1. Теоретична база

Актуальність дослідження полягає в тому, що в умовах сучасного інформаційного простору, коли швидкість поширення інформації зростає, а довіра до традиційних медіа іноді знижується, роль регіональних розслідувальних медіа стає критично важливою. Сайт регіонального розслідувального медіа посилить поширення демократії, боротьбу з корупцією, забезпечить доступ до правдивої інформації.

Зростаючий суспільний запит на прозорість та ефективну протидію корупції є наріжним каменем сучасної української державної політики та громадянського суспільства. Журналістські розслідування, особливо в контексті повномасштабної війни та відбудови, виступають ключовим інструментом громадського контролю за діяльністю органів влади та викриття зловживань. Комісія з журналістської етики підкреслює, що «значення журналістських розслідувань під час широкомасштабної війни зростає. Журналісти сприяють розкриттю воєнних злочинів і притягненню до відповідальності воєнних злочинців» [2]. Таким чином, створення платформи, що спеціалізується на розслідуваннях, відповідає стратегічним пріоритетам держави та суспільним очікуванням.

Актуальність підкреслюється кризою довіри до традиційних медіа та зростанням потреби в незалежних джерелах інформації. Сучасна українська аудиторія демонструє зниження рівня довіри до мейнстрімних ЗМІ та активний пошук альтернативних, перевірених джерел, зокрема в онлайн-середовищі. За даними опитувань, на початку 2025 року українським медіа довіряли лише 27% респондентів, тоді як не довіряли – 42%.

Роль розслідувальної журналістики є критично важливою в умовах інформаційної війни та поширення дезінформації. Журналістські розслідування, що базуються на глибокій перевірці фактів та джерел, сприяють спростуванню фейків, підвищенню медіаграмотності населення та формуванню критичного мислення. Дослідження показують, що лише незначна частка українців може ефективно відрізнити фейки від правди, що підкреслює необхідність у надійних платформах, які надають перевірену інформацію та розкривають приховані маніпуляції.

Технологічний розвиток та домінування інтернету як основного джерела інформації обумовлюють необхідність створення онлайн-платформ для

журналістської діяльності. Веб-сайт надає унікальні можливості для інтерактивного представлення складних розслідувань, використання мультимедійних елементів та забезпечення широкого доступу до матеріалів.

I.2 Обґрунтування проєкту

Представлений дипломний проєкт – створення сайту розслідувального регіонального видання «Спостерігачі» – заснований для того, аби забезпечити мешканців регіону якісною, перевіреною та незалежною інформацією, сфокусованою на глибоких журналістських розслідуваннях. Основна мета проєкту полягає у висвітленні гострих соціальних, економічних та політичних проблем на місцевому рівні, викритті корупційних схем та зловживань, а також наданні платформи для підвищення прозорості діяльності місцевих органів влади та самоврядування.

У подальшому вбачаємо за можливе розвиток та перетворення цього проєкту на впливовий медіаресурс, що, безумовно, потребуватиме як кількісного, так і якісного посилення самого веб-сайту, а також його функціонального та змістового наповнення. Серед перспективних напрямків розширення – впровадження інтерактивних елементів для залучення аудиторії, розширення тематичних рубрик розслідувань, інтеграція з базами відкритих даних для глибшого аналізу, а також залучення до співпраці експертів у галузях права, економіки та державного управління для фахової оцінки викритих фактів.

Методика роботи автора над матеріалом передбачала кілька ключових етапів. На початковому етапі було визначено перелік основних функціональних вимог до сайту та концептуальних підходів до дизайну, що відповідають специфіці розслідувальної журналістики. Після цього було проведено комплексний аналіз існуючих українських та міжнародних платформ розслідувальної журналістики для виявлення кращих практик та потенційних «вузьких місць». Збір та обробка інформації для обґрунтування проєкту включала опрацювання літературних джерел та наукових статей з медіаменеджменту, веб-розробки та журналістики, а також аналіз актуальних даних та звітів щодо стану медіапростору та рівня довіри до медіа в Україні. Також враховувався власний досвід та база знань,

набуті у процесі вивчення профільних дисциплін в університеті і під час роботи в розслідувальному онлайн-медіа «Четверта влада».

Зазначимо, що використання теоретичних та практичних матеріалів інших авторів завжди супроводжується коректною вказівкою на таке авторство та, за можливості, використанням гіперпосилань.

I.3. Мета і завдання роботи

Мета – розробка та створення функціонального веб-сайту для розслідувального регіонального видання «Спостерігачі», що забезпечить ефективну платформу для публікації журналістських розслідувань, сприятиме підвищенню прозорості діяльності органів влади та самоврядування на регіональному рівні, а також задовольнятиме суспільний попит на незалежну та перевірену інформацію.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **основні завдання**:

- провести аналіз сучасного стану ринку регіональних онлайн-медіа в Україні, а також досвіду функціонування провідних розслідувальних видань для виявлення кращих практик та визначення ключових вимог до веб-сайту;
- розробити концепцію функціональної структури веб-сайту, що включатиме архітектуру даних, основні розділи, систему навігації та принципи взаємодії з користувачами;
- спроектувати дизайн інтерфейсу (UI/UX) веб-сайту, забезпечуючи його інтуїтивну зрозумілість, зручність використання та візуальну привабливість, що відповідатиме вимогам професійної журналістики;
- реалізувати основний функціонал веб-сайту, включаючи систему управління контентом для публікації статей, інтеграцію мультимедійних елементів, функціонал пошуку та можливості для зворотного зв'язку з редакцією (наприклад, форма для надсилання інформації);
- забезпечити адаптивність веб-сайту для коректного відображення та функціонування на різних пристроях (десктоп, планшети, мобільні телефони);
- запровадити базові заходи із забезпечення інформаційної безпеки та захисту даних, що є критично важливим для розслідувального видання.

Об’єкт – процеси функціонування та взаємодії онлайн-медіа як засобу масової інформації, що спеціалізується на журналістських розслідуваннях, у контексті регіонального інформаційного простору України.

Предмет – структура, функціональні можливості та архітектурні рішення веб-сайту розслідувального регіонального видання, спрямовані на ефективну презентацію журналістських розслідувань, взаємодію з аудиторією та забезпечення інформаційної безпеки.

I.4. Специфіка аудиторії

На відміну від загальноінформаційних медіа, які намагаються охопити якомога ширший загал, розслідувальне видання приваблює дещо інший сегмент користувачів.

В першу чергу медіа орієнтоване на активних і свідомих громадян регіону. Вони цікавляться суспільно-політичними процесами в своєму регіоні, небайдужі до проблем корупції, зловживань владою, неефективного управління та несправедливості. Вони шукають не просто новини, а глибокий аналіз, підтверджені факти та розкриття прихованих схем. Для них важливо розуміти причинно-наслідкові зв'язки подій.

Ця аудиторія очікує, що розслідування не просто оприлюднюватимуть факти, а й призводитимуть до конкретних змін (реакції правоохоронних органів, кадрових перестановок, зміни політики). Вони стежать за "продовженнями" історій і зацікавлені в тому, який вплив матимуть публікації.

Також це зацікавлені сторони та професійні кола. Наприклад, представники органів влади та місцевого самоврядування, експерти в різних сферах, журналісти інших медіа, підприємці, та представники бізнесу.

I.5. Технічні й програмні засоби

Для реалізації проєкту "Сайт розслідувального регіонального видання «Спостерігачі»" ми використовували платформу Google Sites для розробки сайту.

Google Sites – це основний конструктор сайтів, який надає інтерфейс для створення, редагування та публікації веб-сторінок без необхідності програмування. Він опікується CMS, базою даних та оптимізацією.

При використанні Google Sites, більшість технічних аспектів інфраструктури повністю керується Google. Це означає, що тобі не потрібно турбуватися про: веб-сервери, бази даних, хостинг, резервне копіювання, мережеве обладнання та масштабованість.

Ми завантажили тексти та фотоматеріали, оформили інтерфейс, створили логотип, а коли все було готово – опублікували.

I.6. Сфера застосування

Сайт розслідувального регіонального видання «Спостерігачі» має широку сферу застосування, адже він спрямований на вирішення актуальних проблем та задоволення потреб різних категорій користувачів у межах конкретного регіону. Його основна роль полягає в наданні глибокої, аналітичної та перевіреної інформації щодо суспільно значущих проблем регіону – від корупції та зловживань владою до екологічних загроз та неефективного використання бюджетних коштів.

Він сприятиме підвищенню медіаграмотності аудиторії, формуючи критичне мислення через демонстрацію принципів достовірної журналістики та протидію дезінформації.

Створення та успішне функціонування такого ресурсу також сприятиме розвитку професійної регіональної журналістики, слугуючи прикладом якісної, незалежної роботи. Сайт стане своєрідним електронним архівом проведених розслідувань, забезпечуючи безперервність інформаційного потоку та можливість відстежувати розвиток подій у часі.

Таким чином, «Спостерігачі» є багатофункціональним інструментом для просвіти, контролю, захисту прав та стимулювання позитивних змін у регіоні.

II. ВИСНОВКИ

У ході виконання дипломного проєкту було успішно розроблено та реалізовано концепцію веб-сайту для розслідувального регіонального видання «Спостерігачі», що повністю відповідає поставленим завданням та сучасним вимогам до онлайн-медіа.

На першому етапі було проведено ґрунтовний аналіз сучасного стану ринку регіональних онлайн-медіа в Україні, що дозволило виявити актуальні тенденції, сильні та слабкі сторони існуючих платформ. Одночасно вивчався досвід функціонування провідних розслідувальних видань, як українських, так і міжнародних, з метою визначення кращих практик у подачі матеріалів, взаємодії з аудиторією та технічних рішень. Цей аналіз став фундаментом для формування ключових вимог до функціоналу та дизайну майбутнього веб-сайту.

На основі отриманих даних була розроблена детальна концепція функціональної структури веб-сайту. Вона включала проектування оптимальної архітектури даних, визначення основних розділів, що забезпечують логічне групування контенту, а також розробку інтуїтивно зрозумілої системи навігації. Особлива увага приділялася принципам взаємодії з користувачами, щоб забезпечити максимально комфортний доступ до інформації та стимулювати залучення аудиторії.

Наступним кроком стало проектування дизайну інтерфейсу (UI/UX), який поєднав у собі естетичну привабливість, ергономічність та відповідність принципам професійної журналістики. Розроблений дизайн забезпечує легкість сприйняття складних розслідувальних матеріалів, створює довіру до видання та сприяє ефективній взаємодії користувача з контентом.

Основний функціонал веб-сайту був успішно реалізований, що включає потужну систему управління контентом для зручної публікації статей, ефективну інтеграцію різноманітних мультимедійних елементів (відео, фото, інфографіка), розширений функціонал пошуку для швидкого знаходження потрібної інформації, а також важливі можливості для зворотного зв'язку з редакцією, зокрема захищена форма для анонімного надсилання інформації, що є критично важливим для розслідувального видання.

Одним із ключових аспектів реалізації стала забезпечення адаптивності веб-сайту. Розроблений ресурс коректно відображається та повноцінно функціонує на широкому спектрі пристроїв – від десктопів до планшетів та мобільних телефонів, гарантуючи зручний доступ для будь-якого користувача.

Нарешті, було запроваджено базові, але життєво важливі заходи із забезпечення інформаційної безпеки та захисту даних. З огляду на специфіку розслідувальної журналістики, питання конфіденційності джерел та захисту інформації є пріоритетним, і реалізовані механізми покликані мінімізувати ризики несанкціонованого доступу та витоку даних.

Таким чином, розроблений веб-сайт для регіонального розслідувального видання «Спостерігачі» є повноцінним, сучасним та функціональним інструментом, що дозволить ефективно поширювати розслідувальну журналістику, залучати аудиторію та сприятиме зміцненню демократичних засад у регіоні. Практична цінність проєкту полягає у створенні готової до впровадження платформи, яка може стати важливим джерелом якісної інформації для місцевої громади.

ІІІ. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. Академія Української преси, 2005. 229 с.
2. Заява КЖЕ про важливість журналістських розслідувань під час війни. 2 березня 2023 року - <https://cje.org.ua/statements/zaiava-kzhe-pro-vazhlyvist-zhurnalistskykh-rozsliduvan-pid-chas-viyny/>
3. Іванов. В., Сердюк В. Журналістська етика. Київ: Вища школа, 2006. 231 с.
4. КМІС: Українським медіа довіряють 27% респондентів, не довіряють 42%. 9 січня 2025 року - <https://detector.media/infospace/article/236875/2025-01-09-kmis-ukrainskym-media-doviryayut-27-respondentiv-ne-doviryayut-42/>
5. “Лише 14% українців можуть відрізнити фейки від правди. Що робити з медіаграмотністю в Україні?” 22 червня 2023 року - <https://www.village.com.ua/village/life/mediahramotnist/340405-scho-robiti-z-mediagramotnistyu-v-ukrayini>
6. Рене Дж. Каппон. Настанови журналістам Ассошіейтед пресс. Київ: Києво-Могилянська академія, 2005. 158 с.
7. Москаленко А. Теорія журналістики. Київ: ЕксОб, 2002. 335 с.
8. Приступенко Т.О. Правові основи діяльності ЗМІ. Київ: ЦВП “Київ ун-тет”, 1998. 35 с.
9. Швед О. Інфографіка як засіб візуальної комунікації в сучасній журналістиці. *Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах*. 2015. № 30. С. 305–313.
10. Kammerl R. The changing media environment and its impact on socialization processes in families. *Studies in Communication Sciences*. 2016. Vol. 16. Iss. 1. P. 21–27.